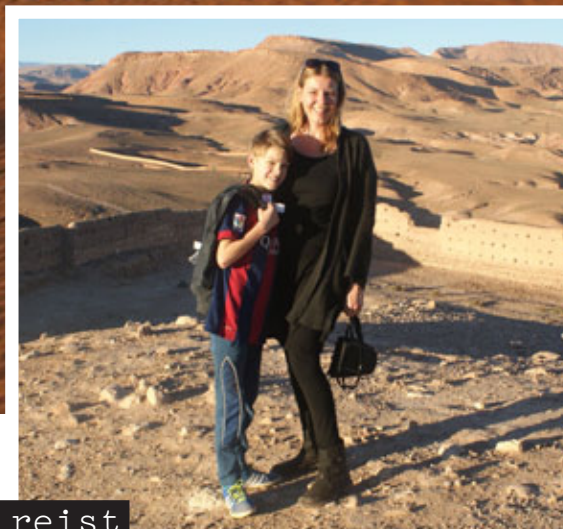

RETOURTIJ WOESTIJN

Met zoon Xxxxx (9) reist journalist Alies Pegtel voor een week naar Marrakech om vanaf daar met een huurauto het zuiden in te trekken. Doel: een nacht in de woestijn. Het wordt een roadtrip zoals roadtrips horen te zijn.

tekst en fotografie Alies Pegtel

De sterren leken zo voor het grijpen, er glinsterden er ontelbaar veel aan de pikzwarte hemel. Deze overwel- digende sterrenpracht was dé reden waarom ik met mijn zoon naar de woestijn in Zuid-Marokko was gegaan. Vannacht zaten we met twee kamelenmannen rond een vuurtje in het midden van een tentenkamp. De ene man bracht munthee, de ander roffelde op een trommel. Mijn zoon trommelde mee onder de sterren.

In het dorpje Ouled Driss, zes kilometer verderop, waren we op kamelen geklommen – in realiteit waren het dromedarissen – om voor een nachtje naar deze bivakplaats af te reizen. Sinds dit woestijngebied door droogte niet meer leefbaar is voor de nomadische veehoudende Berbers, zijn rijke toeristen eigenlijk de enigen die nog gebruikmaken van de 'schepen van ►

REISSHEMA

dag 1

Aankomst in Marrakech, we sliepen in een riad, zo'n herenhuis.

dag 2

Naar Ait Benhaddou, vlakbij de stad Ouarzazate

dag 3

naar de woestijnstad Zagora

dag 4

naar de woestijn bij het dorpje Ouled Driss, kamelentocht met overnachting in de woestijn in een tent

dag 5

terug naar Zagora

dag 6

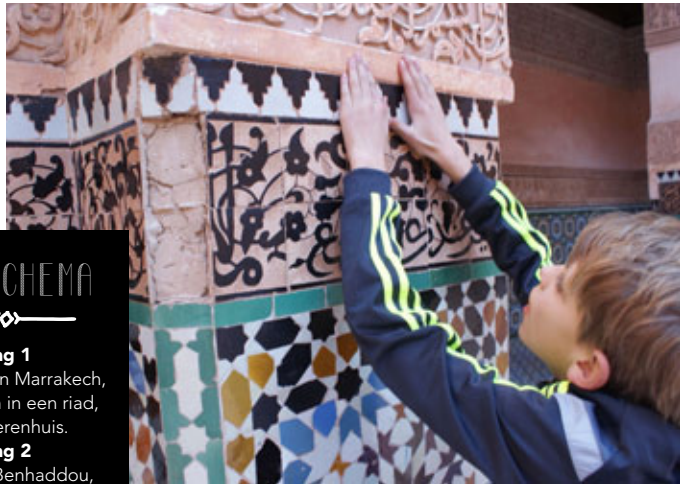
overnachting in Ouarzazate

dag 7

terug in Marrakech

dag 8

terug naar A'dam

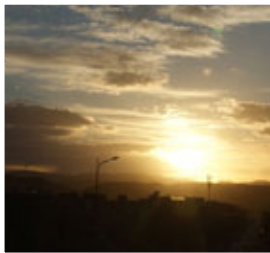

de woestijn'. Ergens gaf het een ongemakkelijk gevoel om in een straatarme streek, waar locals de grootste moeite hebben om van A naar B te reizen, voor de lol op een dromedaris te gaan zitten met een spiegelreflexcamera om je nek. Maar wat een sensatie om hoog in de lucht wiegend door het zand te trekken. Mijn zoon vond het fantastisch. De anderhalf uur durende rit om het tentenkamp te bereiken, was precies voldoende; aan het einde vergingen we van de spierpijn in onze ongetrainde dijen. Het was een toer geweest om de woestijn te bereiken. Eerder die week waren we naar Marrakech gevlogen. Mijn kind vond de palmbomen bij het vliegveld alvast

chauffeur. En klopte het inderdaad dat ik geen vrouwen achter het stuur zag? Maar kom, ik had mijn kind een roadtrip beloofd: zo'n avontuurlijke tocht maak je natuurlijk met z'n tweeën. Eenmaal buiten de stad minimaliseerde het verkeer tot een handvol auto's en een enkele stokoude vrachtwagen die niet harder reed dan de toegestane tachtig kilometer. Zelf rijden was prima te doen. Ik draaide de volumeknop van de Franse radio hoger en wees mijn zoon op de besneeuwde toppen van het Atlasgebergte. Het was een zeldzaam mooie rit. Na elke haarspeldbocht verschoot het landschap van vorm en kleur. Mijn zoon was gefascineerd door de edelsteenverkopers in de berm die hun kleurige kristallen lieten weerkaatsen in de zon. Bij een wegrestaurant op de bergpas Tizi-n-Tichka op 2.260 meter hoogte, ging hij zelf naarstig op zoek naar edelstenen op de rotsige grond. Hij keerde terug met alleen de schedel van een geit.

prachtig, ik werd intens gelukkig van de zon. Ik zag ernaar uit om met hem door de souks te dwalen en te eten op het befaamde Djemaa el Fna-plein. Wat zou een 9-jarige jongen van de Oosterse cultuur vinden? In de smalle steegjes in de medina op weg naar onze riad, bleek dat hij erg moest wennen. Alle mensen die iets te verkopen hadden, en dat waren er velen, riepen naar ons. Mijn zoon greep mijn hand en keek angstvallig naar mannen op ezels, zwervers in lompen en de vliegenvlugge scootertjes. "Mama, ze willen je allemaal hebben." "Nee, schat, ze trekken aandacht omdat ze geld willen verdienen." En geld verdienen deden ze; die middag kocht ik een geweven kleed, kussenhoesjes met glitters en een nepvoetbalshirtje van Ibrahimovic. Alle souvenirs, waarvoor ik ongetwijfeld veel te veel dirhams betaalde, omdat ik als verse toerist de wisselkoers en de juiste afdingstrategie nog niet paraat had, lieten we in onze riad. De laatste nacht zouden we nogmaals in dit prachtige herenhuis slapen, maar nu gingen we richting woestijn. Via RiksjaKids had ik, behalve hotels langs de route, ook een huurauto geboekt. Mijn omgeving had me voor gek verklaard. Wat bezielde me om in een islamitisch land als vrouw alleen met een kind de weg op te gaan? Ik had alle bezwaren weggewuifd. Maar eerlijk is eerlijk, toen ik middenin het razende verkeer in Marrakech stond, twijfelde ik alsnog over een

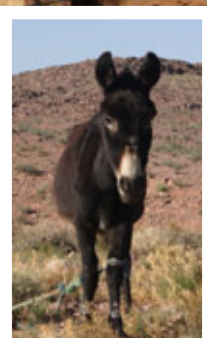

TUSSEN DE
PALMEN ZAGEN
WE JONGENS OP
SLIPPERS
VOETBALLEN. IN
ZIJN AJAX-JASJE
VIEL MIJN ZOON
HEN OMGEKEERD
OOK OP. ZE
WENKTEN: DOE
JE MEE?

We overnachtten in het gehucht Ait Benhaddou, tegenover de best bewaarde kasba's van het land. Met het schijnsel van de ondergaande zon op deze eeuwenoude lemen vestingsburchten, voelde het alsof we figureerden in een Duizend-en-een-nacht-sprookje. Dit gevoel bekoelde danig door de assertieve tapijten en aardwerkverkopers die ons ook bij deze toeristische trekpleister aanklampten. Mijn zontje vertrok geen spier meer. De overrompelende verkooptechnieken waren hem inmiddels bekend. Zoals vaker in arme landen was het contrast tussen de mensen die we buitens- en binnenshuis ontmoetten groot. Terwijl de straatverkopers en bedelaars zich hinderlijk opdrongen, was het personeel in hotels en restaurants juist uiterst bescheiden. Met zorg werden onze luxe-ontbijtjes gepresenteerd. Even behoedzaam kwam men aanzetten met dampende stoofschotels in de klassieke tajines. En verder reden we, langs filmstad Ouarzazate naar Zagora. Het landschap werd schraler en stoffiger. ➤

WAT EEN
SENSATIE OM OP
EEN DROMEDARIS
HOOG IN DE
LUCHT WIEGEND
DOOR HET ZAND
TE TREKKEN. MIJN
ZOON VOND HET
FANTASTISCH

Het leek een tocht terug naar de middeleeuwen: gehurkte vrouwen deden in koud rivierwater de was, takkenbossen werden te voet of per ezel vervoerd langs de enige weg, waarover wij in een moderne auto voorbij raasden.

Ten slotte bereikten we woestijnstad Zagora. Ik parkeerde en zei vrolijk tegen mijn zoon dat we iets gingen drinken. Maar pal voor een van de vele terrasjes zag ik het pas: er zaten alleen mannen. Geen vrouw te bekennen. Ik deinsde terug. Het was me al opgevallen dat vrouwen in het zuiden geheel gesluierd zijn, vaak inclusief handschoentjes en een lapje voor hun ogen. Ook in de stad was volledige bedekking de dresscode en diende een vrouw blijkbaar niet in het openbaar te consumeren. De lust om als loslopende blonde vrouw met een kind op een terras te gaan zitten, verging me. Het voelde als een soort provocatie als we het wel zouden doen.

Terug in de beschutting van ons Westers-georiënteerde hotel stuitte ik op verzet van mijn zoon. Hij had zijn iPad thuis moeten laten, maar inmiddels

had hij zijn Donald Duck-pockets uit, het was te koud om te zwemmen: wat moest hij doen? Ik gaf hem een pedagogisch lesje: de Marokkaanse kinderen die we langs de weg zagen, hadden helemaal niets, kon hij zich niet één middagje vervelen? Hij had hier geen oren naar: "Het is toch niet mijn schuld dat ik niet arm ben, dat ik het als Europees kind anders gewend ben?" Daar zat iets in. Op mijn initiatief tekende hij een kameel. We speelden galgje en toen stelde ik een wandeling voor. Tussen de palmen zagen we jongens op slippers voetballen. In zijn Ajax-jasje viel mijn zoon hen omgekeerd ook op. Ze wenkten: doe je mee? Hij bedacht zich niet en holde het zand op. Voor de zoveelste keer deze reis sloeg mijn gemoedstoestand honderdtachtig graden om: het ene moment voelde ik me een volslagen ontheemde buitenstaander in dit Noord-Afrikaanse moslimland, dan weer sloten de Marokkanen mij en mijn zoon in hun hart. Soms was de culturele kloof onoverbrugbaar, maar soms ook bleek de wereld gewoon één dorp te zijn, met heel veel verschillende bewoners. 🕌

